

S. Sayısı : 53

Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sütun olarak kullanılmak üzere dışarıdan getirilecek kerestenin kilosundan alınmakta olan resmin beş kuruşa indirilmesi hakkında 1/48, Hatay menşe ve mevrıdli mahsulât ve mamulâtın gümrük resimlerinin indirilmesi hakkında 1/102, Hاریkten memlekete idhal edilecek kok kömürü gümrük resminin indirilmesi hakkında 1/219 sayılı kanun lâyhaları ile İnhisarlar idaresinin 1939 yılı ihtiyacı için dışarıdan tedarik edilecek sandıklık tah-taların gümrük resminden 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden tenzilât yapıldığından keyfiyetin tasdiki hakkında 3/98 sayılı Başvekâlet tezkeresi ve İktisad, Gümrük ve inhisarlar, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

30 - XI - 1938

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/4822

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sütun olarak kullanılmak üzere dışarıdan getirilecek olan gümrük tarifesinin 284 numarasında yazılı kerestenin beher kilosundan alınmakta olan gümrük resminin beş kuruşa indirilmesi hakkında İktisad vekilliğine hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28 - XI - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
C. Bayar

Esbabı mucibe

Hükümetimizin muvaffakiyetle başara gelmekte olduğu sanayi programının mühim bir maddesini de Havzai fahmiyedeki kömür istihsalâtının artırılması teşkil eder.

Havza kömür istihsalâtının artması bu istihsalde kullanılan direklerin istihlâkını çoğaltmaktadır. Ormanlarımızın bu husus için henüz tanzim edilmemiş olması direk ihtiyacının dahilden tamami teminini gayri mümkün kılmaktadır. Bu itibarla artan ihtiyacı bu gün için karşılamak üzere hariçten maden direği idhali zarurî görülmüştür.

Kömürlerin memleket içindeki fiyatlarının vekâletçe tesbit edilmiş olması ve direğin de kömür maliyet fiyatına müessir mühim unsurlardan biri bulunması hasebile hariçten celbedilecek direklerin dahilden tedarik edilen direkler fiyatına mal edilmesi kömür fiyatlarının yükselmemesi bakımından lüzumludur.

Diğer taraftan kömür havzasının sütunluk direk ihtiyacını bir elden idare etmek üzere Maden direği limited şirketi de teşekkül etmiş bulunduğundan munhasıran bu şirket tarafından memlekete idhal edilecek sütunluk direklerin aşağıda mevzubahs edilen tenzilâttan istifade etmesi suretile maksadın daha iyi temin olunacağı mülâhaza edilmektedir.

Bu sebeble maden ocaklarında kullanılmak üzere ecnebi memleketlerden mezkûr şirket tarafından getirilecek olan ve gümrük tarifesinin 284 numarasında kayıdli bulunan sütunluk kerestenin 100 kilosundan alınan gümrük resminin 2294 numaralı kanunun verdiği salâhiyete istinaden beş kuruşa indirilmesine İcra Vekilleri Heyetince karar verilmiştir.

2294 numaralı kanunun 3 ncu maddesi mucibince ilişik lâyiha hazırlanmıştır.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisad encümeni
Esas No. 1/48
Karar No. 9

6 - V - 1939

Yüksek Reisliğe

Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sütun olarak kullanılmak üzere dışarıdan getirilecek olan kerestenin gümrük resminin indirilmesine dair İcra Vekilleri Heyetinin 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden verdiği kararın tasdikına dair Başvekâletten gönderilen tezkere geçen devrede encümenimiz tarafından kabul ve mazbatası tanzim edilerek Yüksek Reisliğe sunulmuştu.

İntihabın tecdidi üzerine hükümsüz kalan karar ve mazbataların aid oldukları encümenlerde tekrar müzakeresi Dahilî nizamnamenin 69 ncu maddesi iktızasından olup bu kere Hükümet tarafından bu kararın da müzakere ve tasdikı istenmiş olduğundan Riyasetten tekrar encümenimize tevdi edilen ve Orman umum müdürü hazır olduğu halde tedkik ve müzakere olunmuştur :

Yapılan müzakere neticesinde encümenimiz, geçen seneki İktisad encümeninin vardığı netice ve mucib sebepleri yerinde bulmuş ve mezkûr encümenin aşağıda yazılı mazbatasını aynen kabule karar vermiştir :

«Memleketimizin en mühim yeraltı servetlerinden biri olan Havza kömürlerinin istihsalâtını her sene arttırmak hususunda alınan tedbirleri muvaffakiyetle tatbik edebilmek için büyük mikyasta sütunluk keresteye ihtiyaç olduğu aşikâr bir hakikattir. Maden ocaklarının işleme usulünde takib edilen hattı hareket kereste ihtiyacını bu güne kadar kendi ormanlarımızdan tedarik imkânına müsaide bulunmuş ise de orman işletmelerinde istikbali düşünerek daimî ve teknik bir orman işletmesi tesis edilemediğinden ormanlar Havza sahasından çok uzakta kalmış ve bu gün yerli sütunluk

kereste fiyatları kömür fiyatlarını çok pahalıya çıkaracak derecede yükselmeye başlamıştır.

Ziraat vekilinin verdiği izahata nazaran bu gün memleketimizde işletilmesinde büyük fayda ve menfaat bulunan ormanlarımız mevcut ise de bunların sarf ve istihlâk yerlerine uzak kalması bilhassa buralara yollar açılmasını icab ettirdiği gibi oldukça mühim sayılabilecek işletme sermayesine de ihtiyaç göstermektedir.

Üzerinde çok hassasiyetle durulması lâzımgelen bu meseleyi Hükümet ele almış ve gelecek senelerde esaslı tedbirlerle bu ihtiyacı hal imkânlarını da aramaya başlamış olduğundan geçecek bu zamana kadar kömür ocaklarının sütunluk ihtiyacını kısmen olsun hariçten tedarik zarureti hâsıl olmaktadır».

İzah edilen bu esbaba binaen encümenimiz yerli ormanlarımızın işlenmesi tanzim edilinceye kadar Havza ihtiyacı için dışarıdan getirilecek sütunların gümrük resminin indirilmesindeki zarureti yerinde bularak lâyihayı birinci maddesinde yaptığı küçük bir tavzih ile aynen kabul etmiş ve aid olduğu encümenlere tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İktisad En. Reisi	M. M.	Kâtib
Giresun		İzmir
İ. Sabuncu		M. Aldemir
Afyon K.	Afyon K.	Ankara
Berç Türker	Hamza Erkan	M. Eriş
Diyarbakır	Erzincan	Eskişehir
V. Necdet Sünkitay	Salih Başoğaç	E. Sazak
Gaziantep	İçel	İstanbul
Nuri Pazarbaşı	Dr. M. Berker	A. Daver
Kastamonu		Niğde
M. Celâl Bayar	Dr. R. Ferid Talay	

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Güm. ve İn. Encümeni

Esas No. 1/48

Karar No. 7

25 - V - 1939

Yüksek Reisliğe

Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sütun olarak kullanılmak üzere dışarıdan getirilecek olan kerestenin gümrük resminin indirilmesine dair İera Vekilleri Heyetinin 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden verilen kararın tasdikına dair Başvekâletten gönderilen tezkeresi geçen devrenin yenilenmesine mebni Hükûmetçe tekrar müzakeresi talep edilmesi üzerine encümenimize havale edilmiş, Gümrük ve inhisarlar vekâleti ve İktisad vekâleti mümessilleri hazır bulunduğu halde müzakere ve tedkik edilmiştir.

Hükûmetin ve İktisad encümeninin gösterdiği mucib sebebler yerinde görülerek İktisad encümeninin karar ve tadilleri encümenimizce aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Maliye encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

G. ve İn. E. Rs.	M. M.	Kâtib
Çorum	İstanbul	Diyarbakır
İ. Eker	S. Uraz	C. Çubukçu
Amasya	Bolu	Çorum
N. Aktın	Dr. E. C. Suda	S. Köstekçioğlu
Çorum	Denizli	Eskişehir
Ş. Baran	F. A. Akça	Özdamar
Kocaeli	Konya	Mardin
Ali Dikmen	İ. Erdal	S. Düzgören
Muğla	Niğde	Trabzon
H. Avni Ercan	N. Erem	D. Eyiiboğlu
Tunceli		Yozgad
M. Yenel		Ekrem Pekel

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 1/48

Karar No. 8

9 - XII - 1939

Yüksek Reisliğe

Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sütun olarak kullanılmak üzere dışarıdan getirilecek kerestenin gümrük resminin indirilmesine dair İktisad vekilliğince hazırlanan ve 30 teşrinisani 1938 tarihli 6/4822 sayılı Başvekâlet tezkeresiyle Yüksek Meclise arzedilen kanun lâyihası geçen devrede çıkarılmayarak encümenlerdeki evrak arasında hükümsüz kalmış ve yeniden müzakeresi istenerek Encümenimize tevdi edilmiştir. Gümrük ve inhisarlar ve İktisad vekâletleri mümessillerinin huzuruna ve bu vekâletlere muvazi encümenlerin mazbatalarile birlikte lâyiha görüşülüb konuşuldu :

Mesele kömür havzasında sütun olarak kulla-

nılacak ve bir elden idhal edilecek kerestelerin beher yüz kilosundan alınan gümrük resminin beş kuruşa indirilmesi için 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden İera Vekilleri Heyetince çıkarılan 28 - IX - 1938 ve 28 - XI - 1938 tarihli kararnamelerin tasdikından ibarettir.

Tenzilâtın bir şirket tarafından yapılacak idhalâta inhisarını şirketin bütün alâkadarları temsil eden bir teşekkül olması ve işin tek elden idaresindeki mürakabe kolaylığı ile izah eden Encümenimiz memleket ormanlarının bu ihtiyacı karşılayacak surette tanzimi yolundaki temennilerile birlikte kanun lâyihasını İktisad encümeninin tadili veçhile kabul etmeği kararlaştır-

mıştır.

Havalesi uyarınca Bütçe encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
İstanbul	Rize	Malatya
A. Bayındır	K. Kamu	

Afyon K.	Gaziantep	İzmir
Haydar Çerçel	A. Aksu	K. Dursun
Kayseri	Kırklareli	Kırşehir
Ömer Taşçıoğlu	H. Kuleli	İ. Özkan
Kırşehir	Manisa	
M. Seyfeli	F. Kurdoğlu	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sütun olarak kullanılmak üzere dışarıdan getirilecek kerestenin kilosundan alınmakta olan resmin 5 kuruşa indirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sütun olarak kullanılmak ve İktisad vekilliğince tayin edilecek miktarları tecavüz eylememek üzere Maden direği limited şirketi tarafından ecnebi memleketlerden idhal edilecek gümrük tarifesinin 284 numarasında yazılı kerestenin beher yüz kilosundan alman gümrük resminin, 2294 numaralı kanuna müsteniden İcra Vekilleri Heyetince ittihaz olunan 28 - IX - 1938, 28 - XI - 1938 tarih ve 2/9668, 2/9929 sayılı kararnameleer mucibince beş kuruşa indirilmesi kabul olunmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	Hilmi Uran	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Dr. R. Saydam	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	Ş. Kesebir
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Rana Tarhan	Faik Kurdoğlu

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sütun olarak kullanılmak üzere dışarıdan getirilecek kerestenin kilosundan alınmakta olan resmin 5 kuruşa indirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sütun olarak kullanılmak ve İktisad vekilliğince tayin edilecek miktarı tecavüz eylememek üzere Maden direği limited şirketi tarafından ecnebi memleketlerden getirilecek gümrük tarifesinin 284 A 1 ve D 1 numaralarında yazılı meşe, çam ve gürgenden mamul direklik kerestenin tarifede mevcut gümrük resim hadlerinin (5) kuruşa indirilmesi hakkında 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden İcra Vekilleri Heyetince 28 - IX - 1938 ve 28 - XI - 1938 tarihlerinde kabul edilen 2/9668, 2/9929 sayılı kararnameler tasdik olunmuştur.

MADDE 2 — Hükümetin ikinci maddesi aynen

MADDE 3 — Hükümetin üçüncü maddesi aynen

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/4886

5 - XII - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Hatay menşe ve mevrıdli mahsulât ve mamulâtın meri gümrük tarifesi resimleri üzerinden yüzde 99 tenzilâta tâbi tutularak memleketimize idhal edilmeleri hakkında Ziraat vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3 - XII - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Esbabı mucibe lâyihası

Hatayın coğrafi, tarihî, siyasi ve iktisadî bakımlardan arzettiği hususî vaziyete binaen mezkûr ülke menşe ve mevrıdli mahsulât ve mamulâtın meri gümrük tarifesi resimleri üzerinden yüzde doksan dokuz tenzilâtla memleketimize idhal olunması hakkındaki 7 - XI - 1938 tarihli ve 2/9853 sayılı kararnamenin kabul ve tasdik olunmasında, bir taraftan iki memleket arasındaki ticarî münasebatı inkişaf ettirerek Hatayın iktisaden kalkınmasını temin etmek, diğer taraftan da Hatay emtiasına karşı Suriye Hükûmeti canibinden vazedilmiş olan gümrük tazyidatı neticesi olarak husulü muhtemel sarsıntılarını önlemek bakımlarından faide mutalea edilmektedir.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Esas No. 1/102

Karar No. 19

23 - V - 1939

Yüksek Reisliğe

Hatay menşeli mahsulât ve mamulâtın meri gümrük tarifesi resimleri üzerinden yüzde doksan dokuz tenzilâta tâbi tutularak memleketimize idhal edilmeleri hakkında Ziraat vekâleti tarafından hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 3 - XII - 1938 tarihli kararile Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Yüksek Meclisin geçen içtima devresinde Encümenimizde müzakere ve kabul edilmiş ise de intihabın tecdidini karardan sonra Dahilî nizamnamenin 69 ncu maddesi mucibince hükümsüz kalmıştır.

Bu defa yeniden havale edilen kanun lâyihası Gümrük ve inhisarlar vekâleti müsteşarı hazır olduğu halde tedkik ve müzakere edilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesindeki « Hatay menşeli » fıkrasından sonra gelen « ve mevrıd » kelimesi lüzumsuz ve yersiz görüldüğünden (Hatay

menşeli mahsulât) şeklinde tashih edildikten sonra aşağıdaki eski encümen mazbatasını aynen kabul edilmiştir.

Verilen izahattan ve kanunun mucib sebeplerinden anlaşıldığına göre Hatayın bu günkü coğrafi, siyasi ve iktisadî vaziyeti ana vatanın müzaheretine ihtiyaç gösterdiğinden Hükûmetimizce Hatay menşeli mahsulât ve mamulâtın gümrük resimlerinde tenzilât yapılmasına lüzum görülmüş ve bu maksadla meri gümrük tarifelerinde % 99 tenzilât icrasını âmir bulunan kararname neşredilmiştir.

Suriye Hükûmeti Hatay mallarına karşı gümrük resimlerini arttırmak suretile bu memleket üzerinde iktisadî tazyik yaptığından Hükûmetimizin mezkûr memleket hakkında aldığı bu karar yerinde görülmüş ise de Encümenimiz

hududlarımızdaki kaçakçılığın ehemmiyetini göz önünde tutarak zamanla buradan memleketimize girecek malların yalnız mahallî toprak mahsullerine inhisar etmeyerek kaçakçılığı teşvik eden bir takım menşeleri şüpheli mamulât ve masnuata da sirayet ihtimalleri üzerinde Hükümetin nazarı dikkatini celbetmeyi muvafık bulmuştur.

Encümenimizin bu noktai nazara karşı Hükümetin Hataydan yapılması muhtemel kaçakçılık üzerinde çok hassas bulunduğu ve Hatayın bu günkü toprak mahsulü ve sanayi mamulâtı üzerinde gerek mikdar gerek evsaf itibarile tedkikat yapmaktan geri durmadığı ve Hatay Hükümeti tarafından Suriye hududlarından bu maksadla Hataya yapılacak kaçakçılıklara karşı ciddi tedbir almak vadinde bulunulduğu cihetle

kararnamenin tasdikında mahzur bulunmadığı müsteşar tarafından ifade edilmesi üzerine Encümenimiz lâyihayı kabulde iktisadî bir mahzur görmemiş ve aid olduğu encümenlere tevdi etmek üzere Yüksek Reisliğe sunmaya karar vermiştir.

İktisad E. Reisi	M. M.	Kâtib
Giresun	Aydın	İzmir
İ. Sabuncu	N. Topcoğlu	M. Aldemir
Afyon K.	Afyon K.	Diyarbakır
Berç Türker	İzzet Akosman	V. N. Sünkitay
Edirne	Erzincan	Gaziantep
Fuad Balkan	S. Başotaç	Nuri Özpazarbaşı
İçel	İzmir	Seyhan
Dr. M. Berker	Benal Arıman	Şemsa İşcen
Siird	Zonguldak	
N. Bekmen	H. Karabacak	

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.
G. İ. Encümeni
Esas No. 1/102
Karar No. 8

24 - V - 1939

Yüksek Reisliğe

Hatay menşeli mahsulât ve mamulâtın merî gümrük tarifesi resimleri üzerinden % 99 tenzilâta tâbi tutularak memleketimize idhal edilmeleri hakkında İktisad vekâleti tarafından hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 3 - XII - 1938 tarihli kararile Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası geçen devrenin yenilenmesine mebni Hükümetçe tekrar teklif ve Encümenimize de havale edilmiş olduğundan İktisad vekâleti ve Gümrük ve inhisarlar vekâleti mümessilleri hazır bulunduğu halde Encümenimizde müzakere edilerek Hükümetin ve İktisad encümeninin gösterdiği mucib sebepler yerinde görülmüş ve kanun İktisad encümeninin tadili veçhile aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Maliye encümenine vermek üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

G. İ. E. Reisi	M. M.	Kâtib
Çorum	İstanbul	Diyarbakır
İ. Eker	S. Uraz	C. Çubukçu
Amasya	Bolu	Çorum
N. Aktın	Dr. E. C. Suda	S. Köstekçioğlu
Çorum	Denizli	Eskişehir
Ş. Baran	F. A. Akça	İ. Özdamar
Kocaeli	Konya	Mardin
Ali Dikmen	İ. Erdal	Gl. Ş. Düzgören
Muğla	Niğde	Trabzon
Dr. H. A. Ercan	N. Erem	D. Eyiboğlu
Tunceli	Yozgad	
M. Yenel	E. Pekel	

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Esas No. 1/102
Karar No. 9

9 - XII - 1939

Yüksek Reisliğe

Hatay menşee ve mevrıdli mahsulât ve mamulâtın gümrük tarifeleri üzerinde yüzde 99 nisbetinde tenzilat yapılmasına dair 7 - XI - 1938 tarihli kararnameyi tasdik için hazırlanmış olan kanun lâyihası geçen devrede çıkarılmayarak encümenlerde hükümsüz evrak arasında kalmış ve bu defa tedkik için Encümenimize gelmiştir.

İcra Vekilleri Heyetinin 2294 sayılı kanundaki salâhiyetine istinaden neşir ve tatbik ettiği kararnamenin tasdikı bu kararnamenin neşri tarihi ile Hatayın ana vatana iltihakı tarihi arasında yapılmış muamelâtın terveci bakımından zarurî görülmüş ve bu itibarla Encümenimiz kanun lâyiha-

sını İktisad encümeninin tadili veçhile kabule karar vermiştir.

Havalesi uyarınca Bütçe encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
İstanbul	Rize	Malatya
A. Bayındır	K. Kamû	
Afyon K.	Gazianteb	İzmir
H. Çerçel	A. Aksu	K. Dursun
Kayseri	Kırklareli	Kırşehir
Ömer Taşcıoğlu	H. Kuleli	İ. Özkan
Kırşehir	Manisa	Zonguldak
M. Seyfeli	F. Kurdoğlu	Y. Z. Özençi

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hatay mevrıd ve menşeli mahsulât ve mamulât gümrük resimlerinin indirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 3509 sayılı kanunla meriyet müddeti 1 temmuz 1940 tarihine kadar uzatılmış olan 2294 sayılı kanunun 1 nci maddesi hükmüne istinaden ve İcra Vekilleri Heyetince ittihaz olunan 7 - XI - 1938 tarih ve 2/9853 sayılı kararname mucibince Hatay menşee ve mevrıdli mahsulât ve mamulâtın meri gümrük tarifesi resimleri üzerinden yüzde doksan dokuz tenzilatâ tâbi tutularak memleketimize idhal edilmeleri kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

3 - XII - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	Hilmi Uran	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Dr. R. Saydam	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	Ş. Kesebir
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Rana Tarhan	Faik Kurdoğlu

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Hatay menşeli mahsulât ve mamulât gümrük resimlerinin indirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 3509 sayılı kanunla meriyet müddeti 1 temmuz 1940 tarihine kadar uzatılmış olan 2294 sayılı kanunun birinci maddesi hükmüne istinaden ve İcra Vekilleri Heyetince ittihaz olunan 7 - XI - 1938 tarih ve 2/9853 sayılı kararname mucibince Hatay menşeli mahsulât ve mamulâtın meri gümrük tarifesi resimleri üzerinden % 99 tenzilatâ tâbi tutularak memleketimize idhal edilmeleri kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

T. C.

Başvekâlet

31 - VIII - 1939

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/4581

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Hariçten memlekete idhal edilecek kok gümrük resminin indirilmesi hakkında İktisad ve Kiliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 - VIII - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Hariçten memlekete idhal edilecek kok gümrük resminin indirilmesi hakkındaki kanun esbabı mucibesi

Memleket mahrukat ihtiyacının en mühimmini teşkil eden kok, 1935 senesine kadar İstanbul, Ankara ve İzmir gazhanelerinin takriben 30 000 tonluk istihsalâtına ilâveten hariçten idhal edilmekte idi. 1936 senesinde sömük fabrikasının faaliyete geçmesi, yerli kok sanayiinin memleket kok ihtiyacını karşılayacak vaziyete gelmesini mucib olmuş, bu suretle bu sanayiü hariçin rekabetine karşı himaye edilmesi için o zamanki hariç fiatler de nazarı dikkate alınarak 15 - VII - 1937 tarihinden itibaren 2/7005 sayılı kararname ile kok gümrük resmi 4.50 liradan 7.50 liraya çıkarılmıştır.

Orman kanununun tatbik edilmesi dolayısıyla kâfi miktarda odun piyasada satışa çıkarılmamış ve bu suretle kok sarfiyatı yerli sanayi istihsal kabiliyetlerinin üstüne çıktığından 1937 - 1938 kış mevsimi kok ihtiyacını karşılamak üzere 2/7985 sayılı kararname ile 20 bin ton kok idhal edilmişti.

Geçen sene kok sarfiyatı, gerek orman kanununun ve gerekse şehir ve kasabalarda odun yerine kok kullanılması itiyadının artması neticesi bir sene evveline nazaran da artmış, buna mukabil dahildeki stok ve yerli fabrikaların istihsalâtı olarak bulunan miktar 1938 - 1939 kış mevsimi ihtiyacını karşılayamadığından 2/9154 sayılı kararname ile yeniden 55 000 ton kokun idhaline lüzum hâsıl olmuştu.

Halihazırda da memleket kok sarfiyatı günden güne artmakta ve yerli kok sanayi istihsalâtının daima üstünde bulunmaktadır. Bilhassa mahrukat kanununun tatbik sahasına girmesi kok sarfiyatının geçen seneye nazaran da artmasını mucib olacağı tabiidir. Bu bakımdan yerli kok sanayiini müteessir etmeyecek surette hariçten herkes tarafından serbestçe kok idhalini mümkün kılacak bir gümrük resminin tesbitinde fayda görülmektedir. Yapılan tedkikat neticesinde cari fiatlere nazaran hariçten idhal edilecek kok gümrük resminin 7.50 liradan 2 liraya indirilmesinin yerli kok sanayiini müteessir etmeyeceği anlaşılmıştır.

Filhakika Ankara Memurlar kooperatifinin Alman Rur havzası vestefalya kokunun filî idhal vaziyetine göre merbut listede müfredatı gösterildiği veçhile hariç kokun sif fiati 43 şilin yani 12.90 liradır. Buna 2 lira gümrük resmi, okturva, dizbarko, rıhtım ve muamele vergisi ile tahliye, depo, finansman, depodan vasıta üzerine tahmil ve İstanbulun teamülünden olan çuval kirası, % 6 kâr ilâve edildiği takdirde hariç koku İstanbulda depoda vasıta üzerinde tonu 21.50 liraya satılabilir. Buna mukabil sömük fob fiati 15 lira olduğuna göre İstanbulda depoda vasıta üzerinde 19 liradan fazla bulunmayacaktır.

Sömükün, daima yanma kabiliyeti zayıf olan hariç kokuna tercih edildiğine ve sömük fabrikası istihsalâtının kısmı azamının iç Anadolu'da sarfedildiğine nazaran 2 lira gümrük resmi, sömükü kâfi derecede himaye edici bir gümrük resmi olacaktır.

Her ne kadar Karabük fabrikası ağıstostan itibaren piyasa için kok istihsal edecek ise de bu istihsal yalnız bu sene içindir ve sömük fiati 15 lira olarak tesbit edildiğine nazaran Karabük

fabrikasının da piyasaya aynı fiate satması icab edecektir.

Gazhane koklarına gelince; bunların satış fiyatları şimdiye kadar olduğu gibi sömükoktan ucuz ve binaenaleyh daha aşağı olduğu cihetle iki lira gümrük resminin bunlar için de himaye edici bir gümrük resmi olduğu aşikârdır. Yukarıda tafsilen izah edildiği üzere günden güne artan memleket kok ihtiyacını yerli kok sanayiinin karşılayamaması dolayısıyla kok kömürü resminin 7.50 liradan 2 liraya indirilmesi, yerli sanayi himaye bakımından bir tehlike arz etmediği gibi halkın ucuz olarak mahrukat ihtiyacını temin etmesi bakımından da yerinde bir tedbir bulunmaktadır.

Bu itibarla ilişik kanun lâyihasının tedkikile kabulü yüksek tasviblerine arz olunur.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Esas No. 1/219

Karar No. 41

18 - IX - 1939

Yüksek Reisliğe

Hariçten memlekete idhal edilecek kok gümrük resminin indirilmesi hakkında İktisad vekilliğine hazırlanmış İcra Vekilleri Heyetinin 31 - VIII - 1939 tarihli kararile Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Sanayi umum müdürü hazır olduğu halde tedkik ve müzakere olundu.

Türk cemiyetinin içtimâî ve iktisadî hayatındaki seri tahavvül ve tekâmül memleketimizde kok kömürü sarfiyatının geniş nisbette artmasına sebep olmuştur. Türk vatandaşı düne kadar kış mevsimi evinin bir odasını odun veya odun kömürle ısıtmak suretile geçirdiği halde bu gün bilhassa büyük şehirlerde, oturduğu mahallin her tarafını aynı derecede ısıtmak ihtiyacını duymakta ve gün geçtikçe kalorifer tesisatını arttırmaktadır.

Cümhuriyetin Türk vatandaşına temin ettiği refahın tabii bir neticesi olan bu içtimâî tahavvül yanında iktisadî hâdiselerin de tesiri bundan daha aşağı olmamıştır.

Ormanların tahribten vikayesi maksadile alınan tedbirlerin odun ve odun kömürü istihsalinde doğurduğu zorluk yine büyük şehirlerde kok sarfiyatını büyük mikyasta arttırmıştır. Kok sarfiyatının her sene 20 - 25 bin ton artmasının belli başlı sebebi bu iki hâdisedir.

1935 senesine kadar memleketimizin kok sarfiyatı takriben seksen bin ton kadar idi. Hariçten kok idhaline muhtaç olmamak kastile bir Sömi-

kok fabrikası tesisi tasavvur edildiği zamanda İstanbul, İzmir ve Ankara gazhanelerinin takriben 30 bin tonluk istihsalî göz önünde tutularak 50 - 55 bin ton istihsal kabiliyetinde bir fabrikanın Zonguldakta tesisine karar verilmişti. Halbuki yukarıda arzettiğimiz sebepler, istihlâki arttırmış olduğundan 1937 - 1938 kış mevsiminde 20 bin ve 1938 - 1939 mevsiminde ise 55 bin ton kok idhaline mecburiyeti hâsıl olmuştur.

1937 senesine kadar meri olan tonda 4,5 liralık gümrük resmi sömükok sanayiinin tesisine kâfi gelecek bir himaye idi. Çünkü kok imali sırasında istihsal olunan benzol, mazot, kreozot gibi müştekkatın gümrük ve inhisar resmi suretinde tediye ettiği vergilerin meydana getirdiği yüksek fiat seviyesi kokun maliyet fiatını çok indirmektedir. Buna rağmen 15-VII-1937 tarihli ve 2/7005 numaralı kararnameile kok gümrük resmi 4,5 liradan 7,5 liraya çıkarılmıştır. Geniş nisbette müstehlik fedakârlığına dayanan bu himaye istihlâk tezayüdünü karşılayacak yeni fabrikaların kurulmasına imkân vermiş olsa idi hiç olmazsa bir kok idhalinden müstağni kalmış olmanın tesellisini verebilirdi. Maatteessüf teşviki sanayi kanunundaki fazla istihsal kaydı buna da mâni olduğundan 2/7005 numaralı kararnamenin arttırdığı gümrük resmi kok sanayiine inkişaf temin edememekle kalmamış az çok müstehliki de fedakârlığa sevk etmiştir.

Kok sanayii taş kömürüne munhasır bir iş de-ğildir. Bu gün dünyanın her tarafında bu vadi- de linyitlerden geniş nisbette istifade edilmekte- dir. Memleketimizin muhtelif mmtakalarında zengin linyit madenlerinin mevcudiyeti bu mev- zuun ehemmiyetle tedkikını zarurî kılmaktadır. Pek fazla bir sermayeye ihtiyaç göstermeyen liny- yitten kok imali işi, müştekkatı itibarile de mem- leketin diğer bir kısım ihtiyacını karşılayabilir.

Encümenimiz bu temennileri izhar ettikten sonra gümrük resminin tenzili noktasını incelemiş ve mevcut sanayiın yaşamasına mâni olmayan ve hattâ yenilerinin tesisine de imkân veren bu tenzil teklifini takdirle karşılamış ve Hükümet lâyihasını aynen kabul eyleyerek havalesi mucibince diğer encümenlerde müzakere edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmasına karar vermiştir.

İk. E. Reisi	M. M.	Kâtib
Giresun	Aydın	İzmir
İ. Sabuncu		M. Aldemir
Afyon K.	Afyon K.	Afyon K.
Berç Türker	İzzet Akosman	Hamza Erkan
Diyarbakır	Edirne	Erzinean
N. Sünkütay	Fuad Balkan	S. Başotaç
Gazianteb	Gümüşane	İçel
Nuri Pazarbaşı	Edib Servet Tör	Dr. M. Berker
İzmir	Kastamonu	Süird
Benal Arman	M. Celâl Bayar	N. Bekmen
	Zonguldak	
	H. Karabacak	

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Gümrük ve inhisarlar encümeni

Esas No. 1/219

Karar No. 13

25 - IX - 1939

Yüksek Reisliğe

Hariçten memlekete idhal edilecek kok güm- rük resminin indirilmesi hakkında İktisad vekil- liğince hazırlanıp İera Vekilleri Heyetinin 31 - VIII - 1939 tarihli kararile Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası ve İktisad encüme- ni mazbatası Encümenimize havale buyurulmak- la Gümrük ve inhisarlar vekâleti müsteşarı ile İktisad vekâleti Sanayi umum müdürü hazır ol- duğu halde müzakere ve tedkik olundu :

İktisad encümenininin mütaleasına iştirak eden encümenimiz de kanun lâyihasını aynen kabul ey- lemştir.

Havalesi mucibince Maliye encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Meclise takdim kılın- dı.

(Gümrük ve inhisarlar E. R.	M. M.	Kâtib
Çorum	İstanbul	Diyarbakır
İ. Eker		C. Çubukçu
Amasya	Çanakkale	Çorum
N. Aktın	Atıf Kamçıl	Ş. Baran
Denizli	Kocaeli	Mardin
F. A. Akça	A. Dikmen	S. Düzgören
Sinob		Yozgad
Hulûsi Orucoğlu		Ekrem Pekel

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Esas No. 1/219
Karar No. 10

9 - XII - 1939

Yüksek Reisliğe

Hariçten idhal edilecek kok kömürü gümrük resminin indirilmesi hakkında İktisad vekilliğince hazırlanan ve 31 - VIII - 1939 tarih ve 6/4581 sayılı Başvekâlet tezkeresile Büyük Meclise arzedilen kanun lâyihası Sanayi, Gümrük, Varidat müdürlerinin huzurlarile müzakere olundu.

Memlekette kok istihsalinin büyük bir süratle artmakta olan istihlâki karşılayamaması ve İktisad encümeni mazbatasında da tebarüz ettirildiği üzere ormanların korunması bakımından alınan tedbirlerin odun ve odun kömürü yerine kok istihsalinin artmasında âmil olması dolayısıyla, yerli kok sanayiine zarar vermeyecek şekilde halkın kok ihtiyacını ucuza temin edebilmesi için dışarıdan getirilecek koka aid gümrük tarifesinin ton başına 7 buçuk liradan 2 liraya indirilmesinde faide görülmüştür.

Hükûmetin 2294 sayılı kanundaki salâhiyetine istinaden bu hususta çıkardığı 31 - VII - 1939 tarihli kararnamenin tasdikına dair kanun lâyihasını aynen tasvibe Encümenimiz de karar vermiştir.

Havalesi uyarınca Bütçe encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
İstanbul	Rize	Malatya
A. Bayındır	K. Kamû	
Afyon K.	İzmir	Kayseri
Haydar Çerçel	A. Aksu	K. Dursun
Kayseri	Kırklareli	Kırşehir
Ömer Taşçıoğlu	H. Kuleli	İ. Özkan
Kırşehir	Manisa	Zonguldak
M. Seyfeli	F. Kurdoğlu	Y. Ziya Özenci

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hariçten memlekete idhal edilecek kok gümrük resminin indirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 2294 sayılı kanunun birinci maddesinin Hükûmete verdiği salâhiyete istinaden 2/11614 sayılı İcra Vekilleri Heyeti kararı mucibince, hariçten idhal edilen kokun beher tonundan alınmakta olan 7,50 lira gümrük resminin 2 liraya indirilmesi kabul olunmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun icrasına Gümrük

ve inhisarlar vekili memurdur.

31 - VIII - 1939

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	Fethi Okyar	N. Tınaz
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayik Öztrak	Ş. Saracoğlu	
Mf. V.	Na. V.	İk. V. ve Ma. V. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmen
	Mü V.	Ti. V.
	A. Çetinkaya	C. Erçin

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/2390

9 - V - 1939

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İnhisarlar idaresinin 1939 yılı ihtiyacı için dışarıdan tedariki gerekli görülen 284/D3 tarife pozisyonuna dahil sandıklık tahtaların gümrük resminin yüz kiloda 25 kuruşa indirilmesi İcra Vekilleri Heyetince 6 - V - 1939 tarihinde kabul edilmiştir.

İcra Vekilleri Heyetince alınmış olan bu tedbir, 2294 sayılı kanunun 3 ncu maddesi gereğince, Yüksek Meclisin tasvibine arz olunur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Esas No. 3/98

Karar No. 21

26 - V - 1939

Yüksek Reisliğe

İnhisarlar idaresinin 1939 yılı ihtiyacı için dışarıdan tedariki gerekli görülen 284/D 3 tarife pozisyonuna dahil sandıklık tahtaların gümrük resminin yüz kiloda yirmi beş kuruşa indirilmesi 2294 numaralı kanunun verdiği salâhiyete istinaden Heyeti Vekilenin 6 - V - 1939 tarihli kararla kabul edilmiş ve yine aynı kanunun üçüncü maddesi gereğince Yüksek Meclisin tasvibine arz edilmiştir.

Gümrük ve inhisarlar Müsteşarı hazır olduğu halde Encümenimiz teklifi tedkik ve müzakereye başlamıştır. Evvelâ kararnamenin tasdıkı kanun lâyihasına ihtiyaç gösterdiğinden emsaline binaen lâyihanın encümen tarafından hazırlanmasına karar verilmiştir.

İnhisar idaresinin tütün, sigara ve alkollü içkiler ambalâjına mahsus sandıklık kereste hakkında yaptığı münakasaya talib çıkmamasından ve başka türlü dahilden tedariki mümkün olamamasından 1939 senesi ihtiyacını karşılamak üzere yedi bin metre kerestenin hariçten getirilmesinden başka çare olmadığı ifade edilmiştir.

Bu kerestelerin serbestçe idhaline mâni yok ise de gümrük resmi ödenerek idhal edilecek keresteden imal edilecek sandıkların pahalıya mal olacağı ve bunun da inhisar mamulâtı maliyeti üzerinde müessir olacağı şüphesiz bulunduğundan

gümrük resminin tenzili talebinde bulunulduğu da ayrıca ifade edilmiştir.

Encümenimiz teklifi, ifade edilen iki noktaya nazardan tedkik etmiştir. Gümrük ve inhisarlar vekâletine bağlı inhisarlar Umum müdürlüğü ile Gümrükler umum müdürlüğü gibi iki varidat müessesesinden birisinin varidatını tenkis ederek diğerini kazandırmakta Hazinesinin umumî geliri bakımından filî bir faide görülmemiştir.

İnhisar mamulâtı maliyeti üzerinde yapacağı tesire gelince:

Rekabet mevzuu olmayan bu mamulât üzerinde kiloda santimle ölçülebilecek bir farkın böyle bir hesaba yer veremeyeceği aşikâr olduğu gibi nihayet gümrük hasılatından indirilerek İnhisar idaresine verilecek bir meblâğ ile maliyet hesabı yapmakta Hazine geliri bakımından ilme aykırı bir görüş mahiyetinde görülmüştür.

Tarifelerde istikrarı temin ve istisnâî muamelelerin önüne geçmekle mükellef bulunan Gümrük ve inhisarlar vekâletinin bizzat verdiği misal ile istisnaların tevsiine yol açması encümenimiz tarafından doğru görülmemekle beraber bir defaya mahsus olmak ve ifade edilen yedi bin metreye munhasır bulunmak üzere mezkûr kerestelerin hariçten getirilmesi muvafık görülmüş ve hazırlanan kanun maddesi bu esasa

göre tanzim edilerek havalesi mucibince diğer encümenlere tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İk. E. Reisi	M. M.	Kâtib	Diyarbakır	Edirne	Erzincan
Giresun	Aydın	İzmir	N. Sünkitay	Fuad Balkan	S. Başotaç
İ. Sabuncu	N. Topcoğlu	M. Aldemir	Eskişehir	Gaziantep	İzmir
Afyon K.	Afyon K.	Ankara	Emin Sazak	Nuri Pazarbaşı	Dr. M. Bengisu
Berç Türker	İzzet Akosman	A. Ulus	Kastamonu	Konya	Seyhan
			M. Celâl Bayar	H. Dikmen	Şemsa İşcen
				Siird	
				N. Bekmen	

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Gümrük ve inhisarlar encümeni

Esas No. 3/98

Karar No. 11

13 - VI - 1939

Yüksek Reisliğe

Inhisarlar idaresinin 1939 yılı ihtiyacı için dışarıdan tedariki icab eden (284/D3) tarife pozisyonuna dahil sandıklık tahtaların gümrük resminin yüz kilo da (25) kuruşa indirilmesi hakkında İcra Vekilleri Heyetince 6 - V - 1939 da kabul olunan kararnamenin tasdikına dair Başvekâletin 9 - V - 1939 tarih ve 2390 numaralı tezeresile İktisad encümeni mazbatası Gümrük ve inhisarlar müsteşarı hazır olduğu halde müzakere ve tedkik olundu:

İktisad encümeninin noktai nazarı ve mucib sebepleri muvafık görülmüş ve lâyihamın birinci maddesi bir kaç kelime tashihi ile aynen kabul

edilmiştir.

Havalesi mucibince Maliye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Gümrük ve İn. E. R.	M. M.	Kâtib
Çorum	İstanbul	Diyarbakır
İ. Eker		C. Çubukçu
Niğde	Çorum	Çorum
N. Erem	S. Köstekçioğlu	Ş. Baran
Denizli	Mardin	Sinob
F. A. Akça	S. Düzgören	H. Orucoğlu
Yozgad	Amasya	Eskişehir
Ekrem Pekel	N. Aktın	İ. Özdamar

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 3/98

Karar No. 21

26 - VI - 1939

Yüksek Reisliğe

Inhisarlar idaresinin 1939 yılı ihtiyacı için hariçten getirilecek yedi bin metre mikâbı kerestenin gümrük resmini indiren İcra Vekilleri Heyetinin 6 - V - 1939 tarihli kararını tasdika dair kanun lâyihası İktisad, Gümrük ve inhisarlar encümenlerinin bu husustaki mazbatalarile beraber Gümrük ve inhisarlar müsteşarı hazır bu-

lunduğu halde encümenimizde görüşüldü:

Verilen izahata göre umumî idhalât tarifesi-nin 284/D/3 pozisyonuna dahil sandıklık kerestelerden, Inhisarlar idaresinin 1939 ihtiyacı için lâzım olan yedi bin metre mikâbını dahilden tedarike imkân bulunamadığı açılan münakasaya talib çıkmamasile sabit olmuştur.

Bu imkânsızlık önünde ihtiyacın idhâlât yolu ile ve gümrük resmi yüz kiloda 25 kuruş indirilmek suretile temin edilmesini encümenimiz dahi yalnız bir defaya ve yedi bin metre mikâbına münhasır olmak şartile tasvib etmekle beraber bu istisnâî tedbirlere atıyen mahal bırakılmamak üzere İnhisarlar idaresinin bu mevzuda, bilhassa kendisine lüzumlu kerestelerin cins, ebad ve tedarik zamanı bakımından tedkikler yaptırmasını temenni eder.

2294 sayılı kanuna istinaden İcra Vekilleri Heyetince alman kararnamenin tasdikı hakkın-

daki kanun lâyihası Gümrük ve inhisarlar encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye En. Reisi Na.	Bu M. M.	Kâtib
İstanbul	Rize	Rize
A. Bayındır	K. Kamû	K. Kamû
Bursa	Diyarbakır	Erzurum
Dr. G. Kahraman	Zülfü Tığrel	M. H. Göle
İzmir	Kayseri	Kırklareli
Kâmil Dursun	Ö. Taşcıoğlu	H. Kuleli
	Kırşehir	
	İ. Özkan	

İKTİSAD ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

İnhisarlar idaresinin 1939 ihtiyacı için hariçten getireceği yedi bin metre mikâbı kerestenin gümrük resminin indirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — İnhisarlar idaresinin 1939 senesi ihtiyacı için hariçten getireceği umumî idhâlât tarifesinin 284/D 3 pozisyonuna dahil kerestelerin gümrük resminin yüz kiloda yirmi beş kuruşa indirilmesi hakkında 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden İcra Vekilleri Heyetince 6 - V - 1939 tarihinde verilen karar tasdik olunmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Gümrük ve inhisarlar ve Maliye vekilleri memurdur.

GÜMRÜK VE İNHİSARLAR ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

İnhisarlar idaresinin 1939 ihtiyacı için hariçten getireceği yedi bin metre mikâbı kerestenin gümrük resminin indirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — İnhisarlar idaresinin 1939 senesi ihtiyacı için hariçten getireceği, umumî idhâlât tarifesinin 284/D 3 pozisyonuna dahil, kerestelerin gümrük resminin yüz kiloda yirmi beş kuruşa indirilmesi hakkında 2294 sayılı kanuna istinaden İcra Vekilleri Heyetince 6 - V - 1939 tarihinde verilen karar tasdik olunmuştur.

MADDE 2 — İktisad encümeninin ikinci maddesi aynen

MADDE 3 — İktisad encümeninin üçüncü maddesi aynen

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 28

Esas No. 1/48,102

219, 3/98

9 - I - 1940

Yüksek Reisliğe

Hariçten idhal edilecek bazı maddelerin gümrük resimleri hakkında 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden İcra Vekilleri Heyetince ittihaz edilen kararnamelerin tasdikına dair olub Başvekâletin 31 - XI - 1938 tarih ve 6/4822 sayılı, 5 - XII - 1938 tarih ve 6/4886, 31 - VIII - 1939 tarih ve 6/4581 sayılı tezkerelele gönderilen üç kıta kanun lâyihası ile 9 - V - 1939 tarih ve 6/2390 sayılı Başvekâlet tezkeresi İktisad, Gümrük ve inhisarlar ve Maliye encümenleri mazbatalarile birlikte Encümenimize tevdi edilmekle alâkalı vekiller hazır oldukları halde her biri ayrı ayrı okunarak konuşuldu.

Tasdikı istenilen hususlar, mevzuları itibarile ayrı fakat mahiyetleri itibarile hepsi 2294 sayılı kanunun birinci maddesine tevfiikan ittihaz edilmiş gümrük tarife tenzilâtını ihtiva ve yine mezkûr kanunun üçüncü maddesi mucibince haklarında muamele icrasını icab eden İcra Vekilleri Heyeti kararnameleri olub Encümenimiz mevzuları bakımından her birini ayrıca müzakere ve tedkik etmiş ve aynı muameleye tâbi bulunmaları cihetile de birleştirerek bir lâyiha halinde Büyük Meclisin tasvibine arzı muvafık görmüştür.

Kararnamelerden biri, Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sütun olarak kullanılan ve gümrük tarifesinin 284 numarasına dahil bulunan kerestelerin gümrük resimlerinin tenzili hakkındadır.

Encümenimizce kömür ocaklarında kullanılan sütunluk direklerin memleket ormanlarından tedarik edilememesi sebepleri üzerinde durulmuştur. Ziraat vekili tarafından bu direklerin geniş mikyasta dahilden tedariki için çalışılmakta olduğu izah edilmiştir. Ancak ocaklar civarındaki ormanlardan yakın vakitlere kadar mebzulen bu keresteler kesilmiş ise de ormanların dinlendirilmesi için katiyatın bu ormanlarda devamma filhal imkân kalmadığından daha uzak

mmtakalara nakli zarureti hâsıl olmuş ve bu yüzden maliyetleri artmış bulunmaktadır.

Kömür istihsalinin gün geçtikçe tezayüdü sebebiyle uzak ormanlardan dahi olsa ihtiyacın ancak yüzde yetmiş beş kadarının temini mümkün görünmekte olduğu, hatta tamamını tedarik imkânı bulunsa bile memleket kömür ihtiyacının sekteye uğramadan elde edilmesi için ihtiyatlı bulunmak ve ihtiyaçları karşılayabilmek üzere şimdiden tedbir alınması lüzumlu olacağından hariçten de bu kerestenin idhali imkânları derpiş edilmiş ve bu suretle kömürün maliyetine tesir etmemesi için gümrük resimlerinden tenzilât yapılarak ihtiyaca kifayet edecek miktarda kerestenin İktisad vekilliğince tesbit ve tayin edilerek hariçten idhali için kararnamelerin ısdar edildiği ve bir de havzadaki ocakların direk ihtiyaçlarının bir elden tedariki, Orman idaresile anlaşarak müştereken hareket imkânlarının elde edilmesi ve mutavassıtları ortadan kaldırarak maliyet fiatinin ucuzlatılması gibi mülâhazalarla Hükümetin de hissedar olduğu ocak sahipleri tarafından teşkil edilen maden direği limited namındaki bir şirket marifetile bu idhalâtın yapılması kararnamede tasrih edilmiş olduğu İktisad vekilinin beyanatından anlaşılmıştır.

Encümenimiz, havzanın devamlı inkişafını nazara alarak ve ormanlarımızın tahribden vikayesini temin maksadile ittihaz edilmiş bulunan bu tedbiri yerinde görmekle beraber idhal hakkının kanunî vaziyetine göre hususî bir şirkete verilmesi inhisar mahiyetini arzettiğinden, kararnamedeki bu tasrihati muvafık görmemiş ve bu düşünce ile lâyihamın bu kararnameyi tasdika mütedair olan birinci maddesinin «A» fıkrasını; adı geçen şirketin idhal edeceği keresteler hakkındaki tarife tenzilâtının bu kanunun neşrinden evvel İktisad vekâleti tarafından verilen müsaadeye munhasır kaldığını ifade eder tarzda kaleme almıştır.

İkinci kararname, İnhisarlar idaresinin 1939 yılı zarfında hariçten idhal edeceği sandıklık keresteye taallük etmektedir.

Okunan mucib sebeblerle encümenler mazbatalarına ve bu mevzuda dinlenen Ziraat ve Gümrük ve inhisarlar vekillerinin izahlarına göre İnhisarlar idaresinin 1939 yılı kereste ihtiyacı yedi bin metre mikâbıdır. Bu mikdarın ancak bir kısmı mukaveleye bağlanabilmiş ve mütebaki kısmına müteaddid ilânlara rağmen talib zuhur etmemiştir. Gümrük ve inhisarlar vekâletince ve Ziraat vekâletine vukubulan müracaatler neticesinde; Orman umum müdürlüğü halen Devlet işletmesine açılmış ormanlardan bu işe yarayacak kereste tedariki mümkün olamayacağı cevabile karşılanmıştır. Verilen izaha göre bu kerestenin uzak mıntakalardaki ormanlardan tedariki mümkün olsa da nakli imkânı çok müşkül olduğundan henüz amenajmanı ve plâni yapılmamış ve verim kabiliyeti tesbit edilmemiş yakın ormanlardan da katiyata gelişi güzel müsaade etmenin ormanların muhafazası gayesine uygun olmayacağı ifade edilmiştir.

Bu lüzum ve zaruretler karşısında bu kerestenin 1939 yılı için hariçten tedarikine karar verilerek bu kararnamenin çıkarıldığı anlaşılmıştır.

Hariçten idhale mecburiyet hâsıl olacak ambalâj sandıkları için kullanılması zarurî olan kerestelerin gümrük resminden tenzilat yapılması inhisar maddelerinde maliyet fiatının yükselmesine sebep olacağından ve netice itibarile tenzil yapılab yapılmaması bakımlarından Hazinesinin menfaati vaziyeti değişmiyeceği eihetle bu husus için yapılan gümrük resminin tenziline aid kararnamenin de tasdikı musib görülmüştür.

Kararnamelerden biri de Hatay menşe ve mevrıdli mahsulât ve mamulâtın gümrük resimlerinin indirilmesi hakkında olup Hatayın ana vatana iltihakından evvel ittihaz edilmiş bir tedbir bulunmak itibarile geçmiş bir formalite noktasından tasdikına aid bulunmakla bu kararname de tasvib olunmuştur.

Dördüncü kararname ise hariçten idhal edilecek kok kömürlerinin gümrük resimleri hakkındadır.

İktisad vekilinden alman izahata nazaran mahrukat kanununun tatbıkı dolayısıyla kok kömürüne ihtiyacın artması neticesi olarak sömük kok fabrikasile muhtelif şehirlerdeki gazhanelerin kok istihsalâtını bu ihtiyacı karşılayamadığı görülmektedir. Memleketin senelik kok ihtiyacı takriben 170 bin ton raddesinde olup bunun ancak 90 bin tonu dahilden tedarik edilmektedir. Geri kalan kısmın hariçten celbi zarurî olup geçen senelerde bu hususta yine bu kabilden bazı tedbirler alınmış ve muayyen bir mikdar kömürün Ankara memurin kooperatifi tarafından getirilmesine müsaade edilmişti. Hükümet rekabet serbestisini temin etmek ve memlekete mebzul miktarda kömürün idhalini mümkün kılmak için evvelâ kömür idhalini serbest bırakmış, ancak hariçte de kok fiatları yüksek bulunduğundan müstehlik halkın ehven fiatla ihtiyaçları temin düşüncesile gümrük resminde bir tenzilat ıerasını da muvafık görerek bu kararnameyi kabul eylemiştir.

Şu kadar ki eihan vaziyetinin bu günkü şekline göre hariçten kömür idhali imkânsız denecek surette güç olduğundan bu sene için ihtiyacı karşılamak üzere Karabükte istihsali arttırmak tedbirleri alınmış ve bu hal karşısında gümrük resminin tenzil edilmiş olması adeta tatbiksiz hale geldiği de verilen izahata ilâveten beyan edilmiştir.

Bu tafsilâta göre kok kömürü hakkında yapılan bu idhal müsaadesine aid kararnamenin de tasdikını encümen muvafık görmüştür.

Lâyiha, evvelece kabul edilmiş mümasil hususlara uygun olarak tanzim edilmekle Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reislığe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
Kırklareli	Kastamonu	Kocaeli
B. Denker	T. Coşkan	Salâh Yargı
Kâtib		
İstanbul	Bolu	Bursa
	Dr. Zihni Ülgen	A. N. Ayas
Elâziğ	Erzincan	Giresun
M. F. Altay	İ. Artun	M. Akkaya
İsparta	İsparta	Kayseri
Mükerrerem Ünsal	R. Ünlü	S. Serim
Kayseri	Kayseri	Kocaeli
F. Baysal	Suad H. Ürgüblü	A. S. Akbaytuğan

Konya	Kütahya	Maras	Seyhan	Seyhan	Trabzon
R. Türel	A. Tiridođlu	M. Bozdođan	Naci Eldeniz	D. Arıkođlu	Sırrı Day
Mardin	Muğla	Muş	Yozgad	Yozgad	S. Içöz
R. Erten	H. Kitabca	Ş. Ataman	A. Sungur		

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Hariçten idhal edilecek bazı maddelerin gümrük resimlerinin tadili hakkındaki 2294 sayılı kanuna tevfikân İcra Vekileri Heyetince ittihaz edilen kararların tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden :

A) Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sü-tun olarak kullanılmak ve İktisad vekilligince tayin edilecek miktarı tecavüz eylememek üzere idhal edilecek ve İktisad vekilligince bu kanunun neşrinden evvel tesbit edilen mikdara münhasır olmak üzere Maden direği limited şirketi tarafından getirilmiş ve getirilecek, gümrük tarifesinin 284 numarasında yazılı kerestelerinin,

B) Hatay menş ve mevrıdli mahsulât ve mamulâtın,

C) İnhisarlar idaresinin 1939 yılı ihtiyacı

için hariçten tedariki icab eden ve gümrük tarifesinin 284/D3 pozisyonunda yazılı bulunan kerestelerin,

D) Hariçten idhal edilecek kok kömürünün, İcra Vekilleri Heyetince 28 - IX - 1938, 28 - XI - 1938, 2 - XI - 1938 , 6 - V - 1939 ve 31 - VII - 1939 tarihli ve 2/9668, 2/9929, 2/9853, 2/10922 ve 2/11614 sayılı bağlı beş kıta kararname ile gümrük resimlerinin tenziline mütedair ittihaz edilmiş olan kararlar tasdik olunmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

No. 2/9668

Kararname sureti

Zonguldak havzasında artan kömür istihşalâtı dolayısıyla istihlâki fazlalaşan ve dahilden tamame temininin mümkün olmaması yüzünden hariçten getirilmesine zaruret hâsıl olan gümrük tarifesinin 284 numarasında yazılı (Sütunluk maden direklerinin) 100 kilosundan alınmakta olan gümrük resminin, dahilde tedarik edilen direklerin fiyatına mal edilmesini teminen ve klirinkli memleketlerden getirilmek şartile, beş kuruşa indirilmesi; İktisad vekilliginin 6 - IX - 1938 tarih ve 4027/7/37813 sayılı teklifi ve Maliye vekilliginin 27 - IX - 1938 tarih ve 29454 sayılı mütaleanası üzerine 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden İcra Vekilleri Heyetince 28-IX-1938 tarihinde onanmıştır.

No. 2/9929

Kararname sureti

Zonguldak kömür madenlerinde sarfolunmak üzere klirinkli memleketlerden getirtilecek sü-tunluk maden direkleri gümrük resimlerinin indirilmesine aid 28 - IX - 1938 tarih ve 2/9668 sayılı kararnamenin yerine kaim olmak üzere İktisad vekilligince hazırlanarak 8 - XI - 1938 tarih ve 5107 sayılı tezkere ile teklif ve Maliye vekilliginin 15 - XI - 1938 tarih ve 32279/34253 sayılı

mütaleanamesi ile tevdi olunan ilişik kararın meriyete konulması; 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden, İcra Vekilleri Heyetince 28 - XI - 1938 tarihinde onanmıştır.

28 - XI - 1938

Karar sureti

Ereğli kömür havzasındaki ocaklarda sütun olarak kullanılmak ve İktisad vekilliğince tayin edilecek miktarı tecavüz eylememek üzere «Maden direği limited şirketi» tarafından ecnebi memleketlerden idhal edilecek gümrük tarifesi'nin 284 numarasında yazılı kerestenin beher yüz kilosundan alınan gümrük resmi beş kuruşa indirilmiştir.

No. 2/9853

Kararname sureti

Hatay Devletinin millî mahsul ve mamullerinin ülkemize idhalini teshil etmek için Hatay menşee ve mevrıdli mahsulât ve mamulâtın gümrüklerimizden hini idhalinde menşee ve mevrıdleri usulü da-iresinde tevsik olunmak şartile merî gümrük tarifesi resimleri üzerinden yüzde doksan dokuz tenzilât yapılması; İktisad vekilliğinin 2 - XI - 1938 tarih ve 11692 sayılı tezkeresile yapılan teklifi üzerine, 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden, İcra Vekilleri Heyetince 2 - XI - 1938 tarihinde onanmıştır.

2 - XI - 1938

No. 2/10922

Kararname sureti

İnhisarlar idaresi fabrikalarının 1939 yılı ihtiyacı olan ve açılan münakasaya isteklisi çıkmadığı gibi dahilen tedarikinde müşkilât çekilmekte olmasına binaen dışardan teminine zaruret hâsıl olan 284/D 3 tarife pozisyonunda yazılı sandıklık tahtaların gümrük resminin 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden, 100 kiloda 25 kuruşa indirilmesi, Gümrük ve inhisarlar vekilliğinin 30 - III - 1939 tarih ve 7671 sayılı tezkeresile yapılan teklifi ve Maliye ve Ziraat vekilliklerinin 19 - IV - 1939, 2 - V - 1939 tarih ve 23279/10659, 872/7912 sayılı mütaleanmeleri üzerine İcra Vekilleri Heyetince 6 - V - 1939 tarihinde onanmıştır.

6 - V - 1939

Reisicümhur

I. İnönü

No. 2/11614

Kararname sureti

Memleket kok sarfiyatının yerli kok sanayii istihsalâtının fevkinde bulunmasına ve halkın kok kullanmak ihtiyadının günden güne artmakta olmasına binaen yerli kok sanayiini mutazarrır etmeyecek şekilde halkın kok ihtiyacını ucuza temin etmesi için hariçten herkes tarafından idhal edilecek kok kömürünün, beher tonundan alınmakta olan 7,5 lira gümrük resminin 2 liraya indirilmesi; İktisad vekilliğinin 30 - VI - 1939 tarih ve 8/8674, 4/25912 sayılı tezkeresile yapılan teklifi ve Maliye vekilliğinin 20 - VII - 1939 tarih ve 23279/129/19637 sayılı mütaleanamesi üzerine 2294 sayılı kanun hükmüne tevfiakan İcra Vekilleri Heyetince 31 - VII - 1939 tarihinde kabul edilmiştir.